

2003 р., з цим підходом погодився і МКТР. При цьому діють за загальним правилом – якщо злочин підпадає під ознаки, що характеризують злочини проти людяності, а саме я повторююсь 1) вчинений проти цивільних осіб, 2) є широкомасштабним і систематичним 3) наявність наміру злочинця – то можна говорити про винищення. І останньою необхідною щоб кваліфікувати цей злочин умовою є те, що він має бути направлений не на однорідну суспільну групу (народу, нації, спільних за релігійними ознаками), тому що тоді цей злочин буде геноцидом.

Також існують суперечки щодо виду даного злочину. Дехто вважає що винищення відноситься до міжнародних злочинів, є вчені які підтримують позицію що цей вид злочину є злочином міжнародного характеру. Я ж розділяю думку перших, зважаючи на вищеперелічені ознаки.

Я не скажу, що моя стаття претендує на значну наукову новизну, проте все таки потребує уваги. Зважаючи на те що існують численні суперечки щодо термінології злочинів, зокрема і до даного виду, неоднозначність визначення винищення як злочину у різних документах потрібно все таки конкретніше визначити дані поняття. Тому що справа стосується злочинів проти миру і безпеки людства і правильна їх дефініція та класифікація дадуть змогу більш точно їх виявляти. Але потреби держав цим не обмежуються. Інтернаціоналізація міжнародного життя призвела до інтернаціоналізації злочинності. А це в свою чергу – до об'єктивної потреби в об'єднанні зусиль для боротьби зі злочинністю.

Свіргоцька Ю. Л.,
студентка,

Національний університет «Одеська юридична академія»

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНІ ЗЛОЧИНИ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ПРАВОВА РЕГЛАМЕНТАЦІЯ

В сучасному світі злочинні діяння не знають територіальної обмеженості, а злочинці мало занепокоєнні дотриманням державного кордону. Проте, в цей же час можливість застосування внутрішньодержавного права обмежується територією держави, її кордонами. Якщо діяльність, яка проводиться на території однієї держави, завдає шкоду на території іншої, постає питання про

міжнародні зобов'язання, які виникають з боку держави, про проходження шкоди та який правовий базис цих зобов'язань. Традиційно фактор перетину державних кордонів злочинцями чи прояв результатів їх протиправних дій за межами країни (місця скоєння) розглядається як один із обов'язкових компонентів функціонування транснаціональної злочинності [1].

Поняття «транснаціональний злочин» не має однозначного тлумачення в юридичній літературі. Національні за характером кримінально – правової заборони, ці злочини виступають міжнародними за характеристикою злочинної діяльності і суб'єктів, які приймають в ній участь, через що вони попадають під юрисдикцію більш ніж однієї держави. Проте, інтерпретуючи так дане поняття виникає ряд питань, зокрема, чи є достатньою наявність кримінально – правової заборони однієї держави, для того щоб розглядати злочин транснаціональним? Існують різні точки зору з цього приводу. Так, Е. Т. Романо та Дж. М. Мартін трактують, що транснаціональний злочин – це поведінка винних осіб, яка розглядається як порушення кримінально-правової заборони, принаймні однієї із залучених держав. Як заперечення цього міркування висловлювався колишній Генеральний Секретар Інтерполу Андре Боссард, який вважав, що транснаціональним може бути лише те діяння, яке заборонене законом не менш ніж двох держав. І дійсно, щоб діяння кваліфікувалось як «злочин», достатньо наявності кримінальної заборони однієї держави, проте для міжнародно-правової характеристики транснаціонального злочину потрібна, як мінімум, подвійна кримінальність.

Власне термін «транснаціональний» означає рух, перехід чогось за межі державного кордону.

Суттєві результати в плані розуміння транснаціональної організованої злочинності були отримані на міжнародному симпозіумі з організованої злочинності в Сент-Клауді у 1988 році. Під час обговорення цього питання 84 учасники з 46 країн-членів Інтерполу дійшли згоди відносно того, що транснаціональну організовану злочинність слід розглядати як «будь-яку участь або організацію групи людей, які постійно реалізують злочинну діяльність з головною метою – отримувати прибуток скрізь безвідносно до національних кордонів».

Надзвичайно важливим джерелом для з'ясування ознак та вироблення розуміння транснаціональної організованої злочинності

є міжнародно-правові акти ООН та інших міжнародних організацій.

Десятий Конгрес ООН (Відень, 15 листопада 2000 р.), як основну тему обговорення, обрав «Міжнародне співробітництво у боротьбі з транснаціональною злочинністю: нові виклики у XXI столітті», яка завершилась прийняттям Віденської декларації про злочинність і правосуддя: відповідь на виклики XXI століття, де головну увагу було приділено боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю.

У ч.2. ст.3 цієї Конвенції ООН визначенні основні ознаки злочину, який має транснаціональний характер, а саме: вчинення злочину на території більше ніж однієї держави; вчинення злочину в одній державі, але велика доля його підготовки, планування, керівництва або контролю відбувалася в іншій державі; вчинення злочину на території однієї держави, але за участі організованої злочинної групи, яка здійснює злочинну діяльність у більше ніж в одній державі; вчинення злочину в одній державі, але його істотні наслідки відчутні в іншій державі.

Необхідність реагування на транснаціональні злочини зумовила потребу формування транснаціонального кримінального права, яке включає матеріально-правові, процедурно-організаційні і превентивні аспекти. Транснаціональне кримінальне право складається з норм, які регламентують взаємодію держав у сфері протидії злочинності, а саме:

1) транснаціональне матеріальне право – система міжнародно-правових норм, які регламентують матеріально-правові питання національної кримінальної юрисдикції та екстрадиції;

2) транснаціональне процесуальне кримінальне право, яке складається з двох частин: а) міжнародно-правових норм, які регламентують порядок взаємодії національних правоохоронних і судових органів з метою притягнення до відповідальності винних осіб; б) міжнародно-правові норми, які направлені на оптимізацію функціонування національних правоохоронних і судових систем і забезпечення гарантій прав людини в кримінальному судочинстві;

3) транснаціональне кримінально-превентивне судочинство, яке регламентує взаємодію держав у попередженні злочинності [2].

Основним джерелом транснаціонального кримінального права є міжнародно-правові угоди. Зростання кількості і небезпеки транснаціональних злочинів зумовило велику потребу багатосто-

ронньої взаємодії держав, вироблення узгодженої програми стримування злочинності.

Розходження в позиціях держав нерідко призводить до того, що договірні постанови формулюються в узагальненій формі для досягнення згоди якомога більшої кількості держав з різними інтересами.

Конвенції не містять кримінально-правової норми, яка прямо встановлювала би злочинність і караність поведінки, вони включають в себе зобов'язання держав щодо встановлення кримінально-правової заборони, що називають опосередкованою транснаціональною криміналізацією, яка здійснюється шляхом прийняття державами обов'язкових чи настійно рекомендованих стандартів криміналізації транснаціональних злочинів. Під криміналізацією розуміють процес і результат визнання певних видів діянь злочинними і кримінально караними [3].

Отже, дослідження транснаціональної злочинності переконують, що з кожним роком у світі зростає небезпека, яку несуть у собі організовані злочинні угруповання, що діють у міжнародному масштабі. Слід визнати, що на сучасному етапі міждержавна координація та оптимізація заходів з попередження злочинності стала одним з найважливіших завдань міжнародного співтовариства. Донедавна обговорення цієї проблеми зводилося до традиційних аспектів цього явища. Однак у зв'язку із зміною характеру організованої злочинності те, що раніше вважалося місцевим або національним питанням, переросло в серйозну регіональну і глобальну проблему та стало серйозно непокоїти міжнародне співтовариство держав.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Уголовная юстиция: проблемы международного сотрудничества. Международный научно-исследовательский проект. – С.203
2. Зелинская Н.А. Транснациональное преступление и транснациональное право// Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. – Вип.15 – Одеса, 2002.-287-293
3. Баулін Ю. Кримінальна відповідальність: сутність, зміст та правова форма// Вісник Академії правових наук України: Збірник наукових праць. – № 2 (33) – 3(34).– С.629